

Leszek A. Wierzbicki
(Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej)

Senatorowie obecni na sejmach i zjazdach w czasie panowania króla Michała (1669-1673)

Dzięki badaniom grupy historyków zajmujących się dziejami parlamentaryzmu w XVII wieku, dysponujemy zestawieniami senatorów biorących udział w sejmach za panowania młodszych Wazów i Jana III. Najpierw S. Hołdys zestawiła przedstawicieli izby wyższej biorących udział w obradach, które miały miejsce w czasach Władysława IV Wazy¹. Następnie J. Maroń przybliżył aktywność senatorów biorących udział w sejmach za panowania Jana III Sobieskiego². Najgruntowniejsze jednak badania dotyczące udziału przedstawicieli senatu na sejmach w siedemnastowiecznej Rzeczypospolitej przeprowadzili ostatnio badacze zajmujący się epoką Jana Kazimierza, czyli S. Ochmann-Staniszevska i J. Dąbrowski³. Brakuje zatem zestawienia senatorów biorących udział w sejmach i zjazdach, jakie odbyły się za panowania Michała Korybuta⁴. Lukę tę można łatwo wypełnić, gdyż posiadamy wydane diariusze obrad z lat 1669-1673 oraz spisy senatorów biorących udział w pierwszych czterech sejmach, sporządzone przez K. Przybosia.

W czasach panowania króla Michała senat Rzeczypospolitej Obojga Narodów składał się teoretycznie ze 150 osób. Z tego 115 senatorów reprezentowało Ko-

¹ S. Hołdys, *Praktyka parlamentarna za panowania Władysława IV Wazy*, Wrocław 1991, s. 187-198.

² J. Maroń, *Udział senatorów w obradach sejmowych za Jana III Sobieskiego*, [w:] *Senat w Polsce. Dzieje i teraźniejszość*, Warszawa 1993, s. 225-231. (Zestawienie to wymienia senatorów z urzędu, bez podania ich nazwisk).

³ S. Ochmann-Staniszevska, Z. Staniszevski, *Sejm Rzeczypospolitej za panowania Jana Kazimierza Wazy. Prawo – doktryna – praktyka*, Wrocław 2000, t. II, s. 314-334; J. S. Dąbrowski, *Senat Koronny. Stan sejmujący w czasach Jana Kazimierza*, Kraków 2000, s. 191-202.

⁴ Posiadamy jedynie zestawienie senatorów z województw: krakowskiego, sandomierskiego i lubelskiego. M. Sokalski, *Między królewskim majestatem a szlachecką wolnością. Postawy polityczne szlachty małopolskiej w czasach Michała Korybuta Wiśniowieckiego*, Kraków 2002, s. 229-230.

ronę, 28 Litwę, zaś 7 Inflanty⁵. Należy jednak od razu zaznaczyć, że spośród sześciu świeckich urzędów senatorskich z obszaru Inflant, aż cztery wakowały⁶. Wynikało to z tego, że były to godności wówczas czysto tytularne i dopiero w 1677 roku powołano wojewodę i kasztelana inflanckich⁷, rezygnując tym samym z urzędów wojewody i kasztelana dorpckiego, parnawskiego i wendeńskiego. Ponadto w czasie panowania Michała Korybuta Andrzej Olszowski łączył w swoim ręku dwie godności senatorskie, biskupa chełmińskiego i podkanclerzego koronnego. Uwzględniając to wszystko należy stwierdzić, że w latach 1669-1673 mieliśmy 145 senatorów.

Najwięcej senatorów brało udział w sejmie koronacyjnym 1669 roku, kiedy to przybyło 55 biskupów, wojewodów i kasztelanów. Jest to o tyle zrozumiałe, że był to sejm inauguracyjny panowanie króla Michała i stąd też chcieli oni zaskarbić sobie łaski nowego władcy. Blisko 50 przedstawicieli senatu wzięło udział w generalnym zjeździe warszawskim, który przekształcił się następnie w sejm pacyfikacyjny 1673 roku. Najmniej z kolei senatorów przybyło na sejm nadzwyczajny, który odbył się wiosną 1670 roku. Pojawiło się wówczas zaledwie 29 przedstawicieli izby wyższej, co w pewnym stopniu wiązało się z tym, że zabrakło tych dostojników, którzy zaczęli tworzyć opozycyjne stronnictwo malkontentów. Należy też zaznaczyć, że nie posiadamy kompletu osób, które reprezentowały senat w trakcie nietypowych obrad odbytych jesienią 1672 roku. Ustalono bowiem nazwiska 34 senatorów biorących udział w zjeździe gołębsko-lubelskim, chociaż jedno ze źródeł podaje, że było ich wówczas 40⁸. W każdym bądź razie na podstawie poczynionych ustaleń można stwierdzić, że średnio na sejmach i zjazdach, które odbyły się w latach 1669-1673, brało udział 39 senatorów, czyli 26,7%.

Ze sporządzonego zestawienia wynika, że w tym okresie w obradach wzięły udział 93 osoby reprezentujące senat. Tylko pięciu senatorów uczestniczyło we wszystkich sejmach i zjazdach, które miały miejsce w latach 1669-1673. Byli to: biskup poznański Stefan Wierzbowski, wojewoda czernihowski Stanisław Bieniewski, kanclerz litewski Krzysztof Pac, podkanclerzy koronny Andrzej Olszowski i podkanclerzy litewski Michał Radziwiłł. Warto podkreślić, że kilka osób otrzymało godność senatora, pełniąc jednocześnie funkcję posła i jeszcze przed zakończeniem obrad przechodziło z izby poselskiej do senatu⁹.

⁵ S. Kutrzeba, *Skład sejmu polskiego 1493-1793*, „Przegląd Historyczny”, t. II (1906), z. 1, s. 75-76; S. Ochmann-Staniszevska, Z. Staniszevski, *op. cit.*, s. 30.

⁶ Obsadzone były jedynie urzędy wojewody dorpckiego i kasztelana wendeńskiego. *Urządnicy inflanccy XVI-XVIII wieku. Spisy*, oprac. K. Mikulski i A. Rachuba, Kórnik 1994, s. 45, 55, 63, 83, 90, 113.

⁷ „Ordynacja Księstwa Inflantskiego”. *Volumina Legum*, t. V, wyd. J. Ohryzko, Petersburg 1860, s. 237.

⁸ W. Mycielski do J. Gnińskiego spod Gołębia 10 X 1672. Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie 368, k. 240-240v.

⁹ Na sejmie 1669: J. Chrapowicki, A. Połubiński i F. Potocki. Na sejmie 1670 I: S. Łużecki, W. Mleczeko i M. Ogiński. Na sejmie 1670 II: K. Sapieha.

Wykaz

W zestawieniu zastosowano skróty dotyczące sejmów i zjazdów:

- 1669 – sejm koronacyjny 1 X – 12 XI 1669, (55 senatorów)¹⁰
- 1670 I – sejm nadzwyczajny 5 III – 19 IV 1670, (29 senatorów)¹¹
- 1670 II – sejm zwyczajny 9 IX – 1 XI 1670, (38 senatorów)¹²
- 1672 I – sejm zwyczajny 26 I – 14 III 1672, (32 senatorów)¹³
- 1672 II – sejm nadzwyczajny 18 V – 30 VI 1672, (34 senatorów)¹⁴
- 1672 z – zjazd gołąbsko-lubelski 11 X – 10 XI 1672, (34 senatorów)¹⁵
- 1673 – generalny zjazd warszawski 4 I – 11 III 1673, przekształcony w sejm pacyfikacyjny 12 III – 13 IV 1673, (49 senatorów)¹⁶
- (w) – wotowanie¹⁷.

<p>Bąkowski, Jan Ignacy (zm. 1679) wojewoda pomorski od 1665; 1669 (w), 1670 II (w).</p> <p>Bełżecki, Aleksander Stanisław (zm. 1676) wojewoda podolski od 1654; 1669.</p> <p>Bieniewski, Stanisław Kazimierz (zm. 1676)</p>	<p>Gembicki, Jan (zm. 1675) biskup płocki od 1655; 1669 (w), 1670 I (w), 1670 II (w), 1672 I (w), 1672 II (w), 1673.</p> <p>Gembicki, Paweł (zm. 1687) kasztelan łęczycki od 1664; 1672 z. Gembicki, Stefan (zm. 1695) kasztelan rogoziński od 1669; 1672 z.</p>
---	---

¹⁰ *Diariusz sejmiku koronacyjnego 1669 roku*, oprac. K. Przyboś i M. Ferenc, Kraków 2004. (Tamże w aneksie s. 104-105, spis senatorów obecnych na sejmie); Niewielkie uzupełnienie wprowadza *Dyaryusz wojewody witepskiego Jana Antoniego dwóch imion Chrapowickiego*, wyd. J. Rusiecki, Warszawa 1845, s. 161, 176-177.

¹¹ *Diariusz sejmiku nadzwyczajnego 1670 roku*, oprac. K. Przyboś i M. Ferenc, Kraków 2004. (Tamże w aneksie s. 125-126, spis senatorów obecnych na sejmie).

¹² *Diariusz sejmiku zwyczajnego 1670 roku*, oprac. K. Przyboś i M. Ferenc, Kraków 2005. (Tamże w aneksie s. 127-130, spis senatorów obecnych na sejmie). Znaczące uzupełnienie (6 kasztelanów małopolskich) wprowadza M. Sokalski, *op. cit.*, s. 229-230.

¹³ *Diariusz sejmiku warszawskiego w styczniu roku 1672*, wyd. F. Kluczycki, Kraków 1880; K. Przyboś, *Sejm zwyczajny w Warszawie 26 stycznia – 14 marca 1672 roku*, [w:] *Między Lwowem a Wrocławiem. Księga jubileuszowa profesora Krystyna Matwijowskiego*, pod red. B. Roka i J. Maronia, Toruń 2006, s. 563-585. (Tamże w aneksie s. 584-585, spis senatorów obecnych na sejmie). W zestawieniu tym kasztelan brzeski-litewski został podany jedynie z urzędu. Jego nazwisko występuje w dokumencie spisanim w trakcie tego sejmiku. Archiwum Państwowe w Krakowie, Archiwum Młynowskie Chodkiewiczów 124, s. 19.

¹⁴ *Diariusz sejmiku warszawskiego w roku 1672 drugiego*, wyd. F. Kluczycki, Kraków 1880; Wykorzystano również najlepszy diariusz tych obrad z Biblioteki Ossolińskich we Wrocławiu 247, k. 213-253v; Niewielkie uzupełnienie wnosi akt konfederacji prowincji wielkopolskiej z 27 V 1672 r. Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie 8610, k. 56-59v.

¹⁵ *Diariusz kotowania i konfederacji pod Gołębem i Lublinem w 1672 roku wraz z aktem konfederacji*, oprac. A. Przyboś i K. Przyboś, Wrocław 1972; L. A. Wierzbicki, *Zjazd gołąbsko-lubelski (11 października – 10 listopada 1672)*, „Res Historica”, t. 20 (2005), s. 101-109. (Tamże s. 107, zestawienie senatorów uczestniczących w zjeździe); Zestawienie to nie uwzględnia kasztelana łęczyckiego P. Gembickiego. Archiwum Państwowe w Lublinie, Księgi Grodzkie Lubelskie RMO 98, k. 772-772v.

¹⁶ *Diariusz sejmiku warszawskiego w roku 1673 t. z. „Pacificationis”*, wyd. F. Kluczycki, Kraków 1881; L. A. Wierzbicki, *O zgodę w Rzeczypospolitej. Zjazd warszawski i sejm pacyfikacyjny 1673 roku*, Lublin 2005. (Tamże w aneksie s. 289-290, zestawienie senatorów uczestniczących w zjeździe warszawskim i sejmie pacyfikacyjnym).

¹⁷ W zestawieniu zaznaczono wotowania (w), które odbyli senatorowie w trakcie tych obrad. Wyjątkiem był zjazd gołąbsko-lubelski, gdyż wtedy w kole generalnym wota się nie odbyły.

<p>wojewoda czernihowski od 1660; 1669 (w), 1670 I, 1670 II, 1672 I (w), 1672 II (w), 1672 z, 1673.</p> <p>Borkowski, Stanisław Dunin (zm. ok. 1688) kasztelan połaniecki od 1670; 1670 II, 1672 z, 1673.</p> <p>Branicki, Jan Klemens (zm. 1673) marszałek nadworny koronny od 1662; 1669 (w), 1670 II (w), 1672 I, 1672 II.</p> <p>Cetner, Aleksander (zm. 1675) kasztelan halicki od 1651; 1672 z.</p> <p>Chrapowicki, Jan Antoni (zm. 1685) wojewoda witebski od 1669¹⁸; 1669, 1670 I, 1670 II, 1673.</p> <p>Ciświcki, Franciszek (zm. 1681) kasztelan międzyrzecki od 1667; 1672 II (w), 1672 z.</p> <p>Czartoryski, Kazimierz Florian (zm. 1674) biskup kujawski od 1655; 1669 (w), 1670 I, 1670 II, 1672 I, 1672 II, 1673.</p> <p>Czartoryski, Michał Jerzy (zm. 1692) wojewoda wołyński od 1661; 1670 II, 1672 z, 1673.</p> <p>Czerwiński, Łukasz (zm. ok. 1679) kasztelan zawichojski od 1662; 1672 I (w), 1672 z.</p> <p>Dąbski (Dąbski), Jacek Hiacynt (zm. ok. 1675) kasztelan biecki od 1663; 1669 (w).</p> <p>Derszniak, Aleksander (zm. ok. 1684) kasztelan małogoski już 1668; 1670 II, 1672 II, 1672 z, 1673.</p> <p>Działyński, Stanisław (zm. 1677) wojewoda malborski od 1657; 1669, 1672 I.</p> <p>Fredro, Andrzej Maksymilian (zm. 1679) kasztelan lwowski od 1654; 1670 II, 1672 z.</p>	<p>Gniński, Jan Chryzostom (zm. 1685) wojewoda chełmiński od 1668; 1672 II.</p> <p>Grudziński, Andrzej Karol (zm. 1678) wojewoda poznański od 1661; 1669 (w), 1670 I, 1670 II, 1672 I (w).</p> <p>Grudziński, Melchior Jakub (zm. 1689) kasztelan brzesko-kujawski od 1660; 1670 I, 1673.</p> <p>Grzymułtowski, Krzysztof (zm. 1687) kasztelan poznański od 1656; 1669, 1670 I, 1672 I, 1672 II, 1673¹⁹.</p> <p>Hynek (Chynek), Zygmunt (zm. 1672/1673) kasztelan czechowski od 1672; 1672 II.</p> <p>Jabłonowski, Stanisław Jan (zm. 1702) wojewoda ruski od 1664; 1669, 1672 II, 1672 z.</p> <p>Jaskólski (Jaskulski), Mariusz Stanisław (zm. 1683) kasztelan sanocki od 1663; 1669.</p> <p>Jesman (Jeśman), Krzysztof (zm. 1686) kasztelan nowogródzki już 1672; 1673.</p> <p>Koryciński, Wojciech Jan (zm. 1677) biskup kamieniecki od 1667, nominat arcybiskup lwowski od 1669²⁰; 1669 (w), arcybiskup lwowski od 1670; 1672 II.</p> <p>Kotowicz, Andrzej Franciszek (zm. 1682) kasztelan wileński od 1672²¹; 1672 I, 1672 II (w), 1673.</p> <p>Kraśniński, Wojciech (zm. 1691) wojewoda mazowiecki od 1663; 1669, 1670 I, 1672 II, 1672 z.</p> <p>Kretkowski, Damian Franciszek (zm. 1675) kasztelan chełmiński od 1663; 1670 II (w), 1672 I (w).</p>
--	--

¹⁸ Wojewodą witebskim został w trakcie sejmku 1669.

¹⁹ Obecny dopiero na sejmie pacyfikacyjnym.

²⁰ Nominatem arcybiskupem lwowskim został w trakcie sejmku 1669.

²¹ Kasztelanem wileńskim został w trakcie sejmku 1672 I.

<p>Kryszpin Kirszensztein, Hieronim Krzysztof (zm. ok. 1681) podskarbi wielki litewski od 1663; 1669 (w), 1670 I, 1670 II (w), 1672 I, 1672 II, 1673.</p> <p>Kurcz, Stefan Kazimierz (zm. 1702) kasztelan brzesko-litewski od 1668; 1672 I (w), 1672 II, wojewoda brzesko-litewski od 1672; 1673.</p> <p>Lacki, Teodor Aleksander (zm. 1683) marszałek nadworny litewski od 1654; 1669, 1670 II.</p> <p>Lanckoroński, Wespazjan (zm. 1677) biskup kamieniecki od 1670; 1672 I, 1673 (w).</p> <p>Leszczyński, Jan (zm. 1678) kanclerz wielki koronny od 1666; 1669 (w), 1672 I, 1672 II.</p> <p>Leszczyński, Władysław (zm. 1679) wojewoda łęczycki od 1656; 1669.</p> <p>Leżeński, Tomasz (zm. 1675) biskup łucki od 1667; 1669 (w), 1670 I (w), 1670 II (w), 1673 (w).</p> <p>Lipski, Jan Wojciech (zm. 1676) wojewoda rawski od 1664; 1673²².</p> <p>Lubomirski, Aleksander Michał (zm. 1677) wojewoda krakowski od 1668; 1669, 1672 II.</p> <p>Lubomirski, Stanisław Herakliusz (zm. 1702) marszałek nadworny koronny od 1673²³; 1673.</p> <p>Lubowicki (Lubowiecki), Jan Franciszek (zm. 1675) kasztelan wołyński od 1661; 1669 (w), 1670 I, 1672 I, 1673.</p> <p>Łużecki, Stanisław Karol (zm. 1686) kasztelan podlaski od 1670²⁴; 1670 I, 1673.</p> <p>Mleczo, Wiktor Konstanty (zm. 1678) starosta generalny żmudzki od 1670²⁵; 1670 I.</p>	<p>Mleczo, Wojciech Emeryk (zm. 1673) wojewoda podlaski od 1665; 1669, 1672 z, 1673.</p> <p>Morsztyn, Jan Andrzej (zm. 1693) podskarbi wielki koronny od 1668; 1669 (w), 1670 II, 1672 I (w), 1672 II (w), 1673. Nieza-bitowski, Aleksander Ludwik (zm. 1675) kasztelan bełski od 1669²⁶; 1669 (w), 1670 I, 1672 II, 1673²⁷.</p> <p>Oborski, Adam (zm. ok. 1670) kasztelan liwski od 1667; 1669 (w).</p> <p>Oborski, Jan Zygmunt (zm. 1676) kasztelan warszawski od 1654/1655; 1669 (w), 1670 II, 1672 I, 1672 II, 1673.</p> <p>Oborski, Ludwik Konstanty (zm. ok. 1703) kasztelan liwski już 1672; 1672 II, 1673.</p> <p>Ogiński, Jan Jacek (zm. 1684) wojewoda mścisławski od 1672; 1673.</p> <p>Ogiński, Marcjjan Aleksander (zm. 1690) wojewoda trocki od 1670²⁸; 1670 I, 1673.</p> <p>Olszowski, Andrzej Innocenty (zm. 1677) biskup chełmiński od 1661 i podkanclerzy koronny od 1666; 1669 (w), 1670 I (w), 1670 II (w), 1672 I (w), 1672 II, 1672 z, 1673.</p> <p>Opaliński, Jan (zm. 1684) wojewoda kaliski od 1666; 1670 I, 1672 z.</p> <p>Pac, Kazimierz (zm. 1695) biskup żmudzki od 1667; 1669.</p> <p>Pac, Krzysztof Zygmunt (zm. 1684) kanclerz wielki litewski od 1658; 1669 (w), 1670 I, 1670 II, 1672 I (w), 1672 II (w), 1672 z, 1673.</p> <p>Pac, Michał Kazimierz (zm. 1682) kasztelan wileński od 1667, wojewoda wileński od 1669²⁹; 1669 (w), 1670 I, 1670 II, 1672 z, 1673.</p>
--	---

²² Obecny dopiero na sejmie pacyfikacyjnym.

²³ Marszałkiem nadwornym koronnym został w trakcie generalnego zjazdu warszawskiego.

²⁴ Kasztelanem podlaskim został w trakcie sejmu 1670 I.

²⁵ Starostą generalnym żmudzkiem został w trakcie sejmu 1670 I.

²⁶ Kasztelanem bełskim został w trakcie sejmu 1669.

²⁷ Obecny dopiero na sejmie pacyfikacyjnym.

²⁸ Wojewodą trockim został w trakcie sejmu 1670 I.

²⁹ Wojewodą wileńskim został w trakcie sejmu 1669.

<p>Pac, Mikołaj Stefan (zm. 1684) wojewoda trocki od 1651; 1669 (w), kasztelan wileński od 1670³⁰; 1670 I, 1670 II (w)</p> <p>Parys, Feliks (Szczęsny) (zm. 1695) kasztelan lubelski od 1667; 1669 (w), 1670 II, 1672 z.</p> <p>Piaseczyński, Jan (zm. ok. 1683) kasztelan chełmski od 1661; 1669; 1672 z.</p> <p>Połudński, Aleksander Hilary (zm. 1679) marszałek wielki litewski od 1669³¹; 1669, 1670 I, 1670 II, 1672 I, 1673.</p> <p>Potocki, Andrzej (zm. 1691) wojewoda kijowski od 1668; 1669, 1672 II, 1673³².</p> <p>Potocki, Feliks (Szczęsny) Kazimierz (zm. 1702) wojewoda sieradzki od 1669³³; 1669, 1670 I (w), 1670 II, 1672 I, 1672 z, 1673.</p> <p>Potocki, Jan (zm. 1675) wojewoda braclawski od 1663; 1669, 1672 z.</p> <p>Prażmowski, Mikołaj Jan (zm. 1673) arcybiskup gnieźnieński od 1666; 1669 (w), 1670 II, 1672 I (w), 1672 II.</p> <p>Prażmowski, Samuel Jerzy (zm. 1688) wojewoda płocki od 1669³⁴; 1669.</p> <p>Przerębski (Przerembski), Mikołaj (zm. 1694) kasztelan sądecki od 1671; 1672 z, 1673.</p> <p>Przyjemski, Piotr (zm. 1676) kasztelan śremski już 1659; 1672 II, 1672 z.</p> <p>Radoński (Raduński), Andrzej (zm. ok. 1676) kasztelan żarnowski od 1665; 1670 II.</p> <p>Radoszewski, Andrzej (zm. 1676) kasztelan wieluński już 1658; 1672 z.</p>	<p>Radziwiłł, Michał Kazimierz (zm. 1680) podkanclerzy litewski od 1668; 1669 (w), 1670 I, 1670 II (w), 1672 I, 1672 II, 1672 z, 1673.</p> <p>Rej (Rey), Władysław (zm. 1682) wojewoda lubelski od 1667; 1669 (w), 1670 I, 1670 II (w), 1672 I (w), 1672 II, 1673</p> <p>Rudziński (Rudzieski), Samuel Stanisław (zm. ok. 1686) kasztelan czerski od 1670³⁵; 1672 I, 1672 II (w), 1672 z, 1673</p> <p>Rupniowski (Rupniewski), Krzysztof Michał (zm. 1670) kasztelan sądecki od 1669³⁶; 1669 (w).</p> <p>Sapieha, Kazimierz Jan (zm. 1720) wojewoda połocki od 1670³⁷; 1670 II, 1673.</p> <p>Sarnowski, Stanisław (zm. 1680) biskup przemyski od 1658; 1669 (w), 1670 II, 1673.</p> <p>Silnicki, Gabriel (zm. 1681) kasztelan czernihowski od 1670; 1672 z, 1673.</p> <p>Skarszewski, Stanisław (zm. 1685) kasztelan wojnicki od 1667; 1669 (w), 1670 I, 1670 II (w), 1673.</p> <p>Skrzyński, Aleksander (zm. ok. 1676) kasztelan brzeziński od 1667; 1670 I, 1672 I (w), 1672 z.</p> <p>Sobieski, Jan (od 1674 król Polski, zm. 1696) marszałek wielki koronny od 1665, 1669, 1672 II, 1673³⁸.</p> <p>Stokowski, Paweł (zm. 1686) kasztelan oświęcimski od 1658; 1669, 1670 II, 1673.</p> <p>Szczawiński, Paweł Ludwik (zm. 1679) wojewoda inowrocławski od 1669; 1672 z, 1673.</p>
--	---

³⁰ Kasztelanem wileńskim został w trakcie sejmu 1670 I.

³¹ Marszałkiem wielkim litewskim został w trakcie sejmu 1669.

³² Obecny dopiero na sejmie pacyfikacyjnym.

³³ Wojewodą sieradzkim został w trakcie sejmu 1669.

³⁴ Wojewodą płockim został w trakcie sejmu 1669.

³⁵ Kasztelanem czerskim został w trakcie sejmu 1670 I, jednak do końca obrad pozostawał w izbie poselskiej jako poseł czerski.

³⁶ Kasztelanem sądeckim został w trakcie sejmu 1669.

³⁷ Wojewodą połockim został w trakcie sejmu 1670 II.

³⁸ Obecny dopiero na sejmie pacyfikacyjnym.

<p>Tarło, Jan Aleksander (zm. 1681) wojewoda sandomierski od 1666; 1669 (w), 1670 I (w), 1670 II (w), 1672 I, 1672 II (w), 1673. Tarnowski, Aleksander Gratus (zm. 1685) kasztelan sandomierski od 1669/1670; 1670 II, 1672 z. Tolibowski, Mikołaj (zm. 1688) kasztelan słoński od 1660; 1672 I (w). Trzebicki, Andrzej (zm. 1679) biskup krakowski od 1658; 1669 (w), 1670 I, 1670 II, 1672 I (w), 1673 (w). Ujejski, Tomasz (zm. 1689) biskup kijowski od 1656; 1669 (w), 1670 I, 1672 II, 1673. Warszycki, Stanisław (zm. 1681) kasztelan krakowski od 1651; 1669 (w), 1670 II, 1672 z.</p>	<p>Wierzbowski, Stefan (zm. 1687) biskup poznański od 1663; 1669 (w), 1670 II (w), 1672 I (w), 1672 II (w), 1672 z, 1673 (w). Wiśniowiecki, Dymitr Jerzy (zm. 1682) wojewoda bełski od 1660; 1669, 1670 II, 1672 z. Witowski, Stanisław (zm. 1669) kasztelan sandomierski od 1642; 1669. Wydźga, Jan Stefan (zm. 1685) biskup warmiński od 1659; 1672 I. Żegocki, Krzysztof (zm. 1673) biskup chełmski od 1670 (nominat biskup chełmski od 1669); 1672 I, 1672 II, 1672 z, 1673 (w). Żochowski, Adrian (zm. ok. 1674) kasztelan wiski już 1669; 1669 (w), 1673³⁹.</p>
--	--

³⁹ Obecny dopiero na sejmie pacyfikacyjnym.

Резюме

Сенаторы присутствующие на сеймах и съездах во время царствования короля Михаила (1669-1673)

Автор восполняет пробел в исследованиях истории польского парламентаризма в XVII веке. Благодаря исследованиям группы историков мы располагаем списками сенаторов, принимающих участие в сеймах во время правления младших Вазов и Яна III. Недоставало составления сенаторов, принимающих участие в сеймах и съездах, которые состоялись при Михале Корибуте. Основным источником послужили автору изданные журналы заседаний за годы 1669-1673, а также списки сенаторов, принимающих участие в первых четырех сеймах.

Summary

Senators presents at the Sejm and congress during reign king Michał (1669-1673).

Author describe to history of Polish parliamentary system in 17th century. Thanks to group of historian we have to list senators who take participation in Sejm for reign Wazów and Jana III. List of senators participation in the Sejm was missing, which were for reign Michał Korybut. For author issued diaries were a basic source from years 1669-1673 and list of senators to participate in the four firs Sejms.

